

Förord

Den trettioförsta årgången av Rydbergsällskapets tidskrift har ett bredare ämnesområde än vanligt. Förra hösten arrangerade sällskapet, tillsammans med Jönköpings stadsarkiv, ett seminarium om ”den historiska berättelsen”. Två av föredragen därifrån finns med i detta nummer: Anders Öhmans om den historiska romanen och Tommie Sjöbergs om arkivforskningens glädje och bekymmer. Inget av föredragen handlar direkt om Rydberg, men båda kan (om man så vill) knytas an till numrets tredje föredrag, det som jag höll om *Vapensmeden* på Senioruniversitetet i Jönköping. *Vapensmeden* var ju en av Rydbergs historiska romaner (även om jag inte är säker på att den kan hänföras till någon av de kategorier som Anders Öhman behandlar), och den byggde delvis på arkivstudier i Jönköpings historia.

Från början tänkte sig Rydberg *Vapensmeden* som en kortare berättelse som skulle placeras in i och fylla ut en samling ”dikter på vers och prosa” – detta för han äntligen skulle kunna leverera den ”andra samling” som undertiteln i *Dikter. Första samlingen* (1882) ropade efter. Att verket ifråga fyllts med poesi – i stället för med action à la äventyrsroman – är därför inte särskilt konstigt. En av de dikter som stoppats in i prosan är ”Betlehems stjärna”. Den kom att bli tonsatt av Alice Tegnér, för att ingå i en samling barnvisor, men tog sig så småningom in i psalmboken och blev vår populäraste julpsalm. Men tonsättningen ägde inte rum i ett socialt tomrum utan var (eller kan åtminstone berättas som) följderna av att två livsvägar sammanstrålade i en kreativ miljö, den nygrundade villastaden Djursholm. Om detta handlar Torsten Sjöfors bidrag.

Varje nummer brukar också innehålla ett verk av Rydberg själv. Här presenterar vi fortsättningen av den berättelse som han, för att förnöja Handelstidningens läsare, destillerade fram

ur de kilometerlånga handlingarna från ”århundradets rättgång”, Tichborne-processen. I *Veritas* 30 hittar ni delarna I och II; här följer III, IV, V och början av VI. Men vi måste bifoga en varning: den om postkolonialt tänkande helt okunnige författaren har på flera ställen använt n-ordet för att beteckna afrojamaicanen Andrew Bogle. Dessutom har han utsatt honom för en liknelse som av icke-bibliofiler möjligen kan uppfattas som kränkande. Som en liten upprättelse låter vi honom här nedan framträda i helfigur. Den som vill läsa mer om honom kan gå till *Jamaican Historical Society Bulletin* 11(1999):4 (googla på ”andrew bogle true history”). Eller, för en version utan sanningsambitioner, till Jorge Luis Borges *Historia universal de la infamia* (*A universal history of infamy*), en samling korta berättelser som har setts som en startpunkt för den ”magiska realismen” i latinamerikansk litteratur.

TORE LUND